

Vagyonjogi biztosíték nyújtására a vezető tisztségviselő a felelősség megállapításához szükséges törvényi tényállási elemek valószínűsítése esetén kötelezhető. Nem vonható le az 1991. évi XLIX. törvény szabályaiból olyan következtetés, hogy a vagyoni biztosíték nyújtásra kötelezés feltétele annak bizonyítása vagy valószínűsítése, miszerint a követelés későbbi kielégítése veszélyeztetve van [1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 33/A. §].

[1] Az alperes 2011. augusztus hó 17. napjától a B.B. Kft. „f.a.” ügyvezetője. A gazdasági társaság felszámolásának kezdő időpontja 2016. október hó 4. napja. A felperes a gazdasági társaság hitelezője, hitelezői igényét 1 753 350 forint összegben a felszámoló nyilvántartásba vette.

[2] Felperes keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. §-a alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes a B.B. Kft. „f.a.” adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét – 2014. március hó 19. napján – követően vezetői feladatait nem a hitelezők érdekének figyelembevételével látta el, és ezáltal az 1 753 360 forint összegű követelésének kielégítése megghiúsulhat. Utal arra, hogy az alperes nem tett eleget 2015. évre a beszámoló készítési és letétbehelyezési, valamint a Cstv. 31. § (1) bekezdés szerinti beszámoló készítési kötelezettségének, az adós vagyonát és iratait a felszámolónak nem adta át, az adóssal szemben kezdeményezett végrehajtás vagyonihiány miatt eredménytelen maradt, az adós vagyonáról a felszámolónak nincs tudomása.

[3] A felperes keresetlevelében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1 753 360 forint vagyoni biztosíték nyújtására.

[4] Az elsőfokú bíróság 2. sorszám alatti végzésével – a biztosíték nyújtása iránti kérelem elutasítása terhével – felhívta a felperest, hogy jelölje meg a biztosíték nyújtása indokoltságát alátámasztó körülményeket, és valószínűsítse azok fennállását.

[5] Felperes 4. sorszám alatti előkészítő iratában a biztosítéknyújtás indokoltsága körében arra hivatkozott, hogy az alperes a Cstv. 31. §-ban foglalt kötelezettségét elmulasztotta, nem tett eleget 2015. évre a beszámoló készítési és letétbehelyezési kötelezettségének, ezzel megghiúsította a vele üzleti kapcsolatba kerülők számára az adós való pénzügyi helyzetének megismerését, jogellenes magatartásával a hitelezők követelésének kielégítését megghiúsította, és valószínűsíthető, hogy saját vagyonára vonatkozóan is jogellenes magatartást fog tanúsítani. A Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-Elemző Csoport „A vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni felelőssége” tárgykörben készített összefoglaló véleményére utalva hivatkozott arra, hogy a biztosítéknyújtás nem biztosítási intézkedés, nem a követelés későbbi kielégítésének veszélyét kell valószínűsítenie.

[6] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzésével a biztosíték nyújtása iránti kérelmet elutasította hivatkozással arra, hogy a felperes a biztosíték nyújtása indokoltságát alátámasztó körülményeket nem valószínűsítette.

[7] A végzés ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását, a kérelemnek helyt adó döntés meghozatalát kérte. Fenntartva az eljárás során tett nyilatkozatait hivatkozott arra is, hogy a beszámoló készítési, letétbehelyezési, továbbá a Cstv. 31. § szerinti kötelezettség elmulasztása a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alapján önmagában megalapozza a biztosíték nyújtása iránti kérelmet.

[8] Az alperes a fellebbezésre nem tett észrevételt.

[9] A fellebbezés megalapozott.

[10] A felperes keresetét 2017. november hó 23. napján terjesztette elő, ezért a keresetet és a biztosíték nyújtása iránti kérelmet – a Cstv. 83/R. § (4) bekezdése értelmében – a Cstv. 33/A. §-ának a 2017. évi XLIX. törvénnyel módosított, 2017. július 1. napjától hatályos rendelkezése alapján kell elbírálni.

[11] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző

három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból meghiúsulhat. E bekezdés alkalmazásában a hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó tevékenységnek minősül az is, ha a vezető elmulasztotta a környezetkárosodás megelőzésére, a környezetkárosítás abbahagyására, illetve a kármentesítésre vonatkozó, jogszabályban meghatározott kötelezettségeket, és ennek következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges.

[12] A Cstv. 33/A. § (9) bekezdés első mondata szerint az (1) bekezdés szerinti eljárásban biztosíték nyújtása is kérhető a hitelezők követelésének kielégítése céljából. Az idézett törvényi rendelkezés tartalmában azonos a 2017. június hó 30. napjáig hatályos Cstv. 33/A. § (2) bekezdés első mondatával, a törvényi szabályozás csak annyiban bővült, hogy a jogalkotó előírta, a biztosíték nyújtására irányuló kérelemben a biztosítéknyújtás indokoltságát alátámasztó körülményeket valószínűsíteni kell. Nem rendelkezett azonban a jogalkotó továbbra sem arról, hogy melyek azok a körülmények, amelyek a biztosítéknyújtás indokoltságát megalapozzák.

[13] A Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat-Elemező Csoportja „A vezető tisztségviselő hitelezőkkel szemben felelőssége” tárgykörben készített összefoglaló véleményében (2016.El.II.JGY.G.2.A/4. pont 3. pont) kifejtettek szerint – mely a szabályozás tartalmi változatlanságára tekintettel továbbra is irányadó – nem vonható le a Cstv. szabályaiból olyan következtetés, hogy a vagyoni biztosíték nyújtására kötelezés feltétele annak bizonyítása vagy valószínűsítése, miszerint a követelés későbbi kielégítése veszélyeztetve van. A biztosíték nyújtása során a bíróságnak abban kell állást foglalnia, hogy a vezető tisztségviselő felelősségének megállapításához szükséges tényállási elemeket valószínűsítették-e.

[14] A perbeli esetben a felperes igazolta, hogy az alperes a 2015. évi beszámoló készítési és letétbehelyezési kötelezettségét, továbbá a Cstv. 31. § a) pontjában foglalt kötelezettségeit nem teljesítette. Az alperes mulasztásának következménye a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése értelmében a bizonyítási teher átfordulása, a perben az alperesnek kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Mindaddig, amíg e tényeket nem bizonyítja, ezek ellenkezőjét kell bizonyított ténynek tekinteni, nevezetesen, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt a vezetői tisztségének időtartama alatt, és a vezető tisztségviselő feladatai ellátása során a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. E tényállási elemek tehát valószínűsítést nem igényelnek.

[15] A felperesi kereset alapján a vezető tisztségviselő felelőssége megállapításának alapjául szolgáló további tényállási elem a hitelezői igények kielégítése meghiúsulásának lehetősége. Ezt a tényállási elemet valószínűsíti az a felperes által hivatkozott – és a keresetlevélhez csatolt felszámolói levéllel igazolt – tény, hogy a felszámoló az adós vagyonáról semmilyen információval nem rendelkezik, az adósnak nincs a hitelezői igények kielégítésére fordítható vagyona, így alappal feltételezhető, hogy a felszámolási eljárásban a hitelezői igények kielégítése meghiúsulhat.

[16] Az adós vezető tisztségviselője a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt mulasztásával – azzal, hogy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, nem teljesítette a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolókészítési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét – meghiúsította az adós valós pénzügyi helyzetének megismerését, ezért a mulasztása és a hitelezői igények kielégítése meghiúsulásának lehetősége közti ok-okozati összefüggést is valószínűsítettnek kell tekinteni.

[17] A vezető tisztségviselő felelősségének megállapításához szükséges tényállási elemek tehát a perbeli esetben részben bizonyítottak, részben valószínűsítettek, ezért a másodfokú bíróság az

elsőfokú bíróság végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 259. §-a folytán alkalmazandó 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a Cstv. 33/A. § (9) bekezdése szerint kötelezte az alperes 1 753 360 forint biztosíték befizetésére a bíróság gazdasági hivatala letéti számlájára.

(Pécsi Ítéltábla Pkf. IV. 25.059/2018.)